

Μάθηση σε νέα τεχνολογικά περιβάλλοντα

Ενότητα 7: Ανθρωπολογικές Θεωρίες Μάθησης

Βασιλική Μητροπούλου-Μούρκα
Τμήμα Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ανθρωπολογικές Θεωρίες Μάθησης (η «τρίτη δύναμη»)

"A pupil from whom nothing is ever demanded , that he cannot do, never does all he can "

John Stuart Mill (1806-1873)

Περιεχόμενα ενότητας

1. Οι Ανθρωπολογικές Θεωρίες Μάθησης.
2. Θεωρία του A. Maslow.
3. Θεωρία του C. Rogers.
4. Μερικές βασικές αρχές χρήσιμες για το νέο ρόλο του εκπαιδευτικού.
5. Θεωρία του A. Combs.
6. Παιδαγωγικές εφαρμογές των ανθρωπολογικών θεωριών μάθησης.
7. Παιδαγωγικές εφαρμογές των ανθρωπολογικών θεωριών μάθησης.

Οι Ανθρωπολογικές Θεωρίες Μάθησης (1/2)

- Τονίζουν την υπεροχή των ανθρώπινων προσώπων.
- Δίνουν έμφαση στις εσωτερικές διεργασίες στο υποκείμενο που μέσω της αλληλεπίδρασης πετυχαίνει:
 - Συναισθηματική ανάπτυξη.
 - Αυτοπραγμάτωση.
 - Αυτό-ολοκλήρωση ως πρόσωπο.

Οι Ανθρωπολογικές Θεωρίες Μάθησης (2/2)

- Συνιστούν: Εκπαιδευτικός – μαθητές να αναπτύσσουν γνήσιες συναισθηματικά σχέσεις.
- Μαθητές: κατευθύνουν σημαντικό μέρος της μάθησής τους.
- Εκπαιδευτικός: καθοδηγητής, διευκολυντής, ρυθμιστής της μάθησης.

Θεωρία του A. Maslow (1/2)

- Τα άτομα αναζητούν εμπειρίες **αυτοπλήρωσης** (διαδικασία με την οποία ένα άτομο κατανοεί τον εαυτό του).
- Το άτομο πρέπει το ίδιο να λαμβάνει τις αποφάσεις του και να προβαίνει στις επιλογές του.
- Εκπαιδευτικοί και γονείς πρέπει να εμπιστεύονται τα παιδιά τους και να τα βοηθούν να αναπτύσσονται.
- Σκοπός της αγωγής είναι **«η αυτοπραγμάτωση του προσώπου ώστε να καταστεί πλήρης άνθρωπος»**.

Θεωρία του A. Maslow (2/2)

- Η μάθηση **παρωθείται** από εσωτερικές δυνάμεις του προσώπου.
- **Εσωτερική μάθηση** είναι η μάθηση να γίνει κάποιος ανθρώπινη ύπαρξη.
- Η σχολική μάθηση πρέπει να αποβλέπει να κάνει τους μαθητές να βλέπουν μέσα τους, να τους βοηθά να μάθουν τι πρόσωπα είναι.
- Βασικός τομέας η μάθηση αξιών.

Θεωρία του C. Rogers (1/2)

- Έχει **παιδοκεντρική προσέγγιση**. Στο σχολείο πρέπει να κυριαρχεί ο παιδοκεντρισμός.
- Η διαδικασία της μάθησης είναι εσωτερική.
- Η **αυτοπραγμάτωση** περιλαμβάνει την συνεχή προσπάθεια του ατόμου να επιτύχει την ανάπτυξη των δυνατοτήτων του στο έπακρο.
- Περιλαμβάνει τον άνθρωπο ως **ολότητα**.
- Βασική η **επικοινωνία, διαπροσωπικές σχέσεις**, ικανότητα να «**ακούς**» τον άλλο, να δέχεσαι και να δίνεις αγάπη, να εκτιμάς τον άλλο, να παρέχεις περιθώρια ελευθερίας έκφρασης.

Θεωρία του C. Rogers (2/2)

- Απαραίτητη η **ελευθερία του προσώπου** (ελευθερία επιλογής, προσωπική ελευθερία).
- Καθένας να δέχεται τον εαυτό του και τον άλλο όπως είναι, χωρίς να προσπαθεί να τον αλλάξει, γιατί έχει αξία ως **μοναδικό πρόσωπο**.
- Ο ρόλος του δασκάλου είναι **διευκολυντικός** (διευκολύνει την μάθηση).
- Η σχολική μάθηση πρέπει να συντελείται σε ατμόσφαιρα **γνήσιων σχέσεων & ελευθερίας**. *«Η ελευθερία προς μάθηση απαιτεί σεβασμό και προς εκείνους που δεν επιθυμούν την ελευθερία αυτή».*

Μερικές βασικές αρχές χρήσιμες για το νέο ρόλο του εκπαιδευτικού (1/2)

- Τα ανθρώπινα όντα έχουν μια φυσική δυνητικότητα για μάθηση.
- Σημαντική μάθηση συντελείται όταν ο μαθητής αντιληφθεί ότι το μάθημα έχει συνάφεια με τους δικούς του σκοπούς.
- Μεγάλο μέρος μάθησης αποκτάται μέσω της πράξης.
- Η μάθηση διευκολύνεται όταν ο μαθητής συμμετέχει υπεύθυνα στη διαδικασία της μάθησης.

Μερικές βασικές αρχές χρήσιμες για το νέο ρόλο του εκπαιδευτικού (2/2)

- Η εξ ιδίας πρωτοβουλίας μάθηση που περιλαμβάνει το όλο πρόσωπο του μαθητή (συναισθήματα & νόηση) είναι περισσότερο διεισδυτική και μόνιμη.
- Η πιο χρήσιμη κοινωνικά μάθηση στο σύγχρονο κόσμο είναι η μάθηση της «διαδικασίας της μάθησης», ένα διαρκές άνοιγμα στην εμπειρία.

Θεωρία του A. Combs (1/2)

- Ο μαθητής έχει αντίληψη της πραγματικότητας κατά τη στιγμή της μάθησης (το πώς καθένας συμπεριφέρεται είναι αποτέλεσμα του πώς φαίνονται τα πράγματα σ' αυτόν).
- Η μάθηση θεωρείται λειτουργία, διερεύνηση και ανακάλυψη των προσωπικών σημασιών του ατόμου. Είναι **εσωτερικό γεγονός**.
- Δίνεται έμφαση στις **προσωπικές αντιλήψεις** και όχι στις γνωστικές απόψεις της μάθησης.

Θεωρία του A. Combs (2/2)

- Ο εκπαιδευτικός πρέπει να προσπαθεί να κατανοήσει πώς φαίνονται τα πράγματα από τη σκοπιά των μαθητών του.
- Στη σχολική μάθηση κύριο κίνητρο μάθησης και συμπεριφοράς των μαθητών είναι το αίσθημα της **προσωπικής επάρκειας** (σχετίζεται με την ολιστική προσέγγιση της μάθησης).

Παιδαγωγικές εφαρμογές των ανθρωπολογικών θεωριών μάθησης (1/2)

- Θεμελιώδης παράγοντας μάθησης θεωρείται το «**όλον**» ανθρώπινο πρόσωπο ως μοναδικό, ιδιαίτερα οι συναισθηματικές πλευρές του
- Πρωταρχικό είναι οι **γνήσιες σχέσεις** μεταξύ εκπαιδευτικού –μαθητών και μαθητών μεταξύ τους σε ατμόσφαιρα σεβασμού κατανόησης, ασφάλειας, αποδοχής & ελευθερίας έκφρασης
- Σημαντικότερο είναι η **στάση των μαθητών** έναντι των σχολικών μαθημάτων και οι αντιλήψεις τους γι' αυτά.

Παιδαγωγικές εφαρμογές των ανθρωπολογικών θεωριών μάθησης (2/2)

- Η **μέθοδος διδασκαλίας** εξαρτάται από τον τρόπο χρήσης της και την προσωπικότητα του εκπαιδευτικού.
- Ο εκπαιδευτικός πρέπει να βοηθά τους μαθητές να ενισχύουν το **αυτοσυναίσθημά** τους και να εκφράζουν τον εσωτερικό τους κόσμο (π.χ. συναισθήματα, τάσεις)
- Η μάθηση πρέπει να δημιουργεί **ευνοϊκές ψυχολογικές προϋποθέσεις** στους μαθητές, ώστε με καθολική συμμετοχή (σκέψη, συναίσθημα, ικανότητες, κίνητρα, σκοποί, αξίες) να μαθαίνουν αποτελεσματικά.

Σημείωμα Αναφοράς

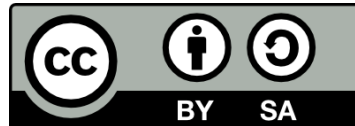
Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Βασιλική Μητροπούλου-Μούρκα. «Μάθηση σε νέα τεχνολογικά περιβάλλοντα. Ενότητα 7: Ανθρωπολογικές Θεωρίες Μάθησης». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS171/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Παναγιωτόπουλος Πέτρος
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

